

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOAN 1978 ETA 1999 BITARTEAN IZANDAKO LEGEZ KONTRAKO ERREPRESIO-EGOERETAN GIZA ESKUBIDEEN URRAKETAK JASAN DITUZTEN BIKTIMEI ERREKONozIMENDUA ETA ORDAINA EMATEKO LEGEAREN PROIEKTUA

ZIOEN AZALPENA

Eusko Legebiltzarrak, 2011ko martxoaren 31ko osoko bilkuran, legez besteko 61/2011 proposamena onartu zuen, motibazio politikoko indarkeria-testuinguruan giza eskubideen urraketak eta beste sufrimendu bidegabe batzuk jasan zituzten biktimei buruz. Aipatutako proposamen horretan, biktimok aintzat hartzeko eta biktimon sufrimendua arintzeko neurriak eta ekintzak abiarazteko eskatu zion Legebiltzarrak Eusko Jaurlaritzari. Eskaera horri eman zitzaion erantzuna 07/2012 Dekretua, ekainaren 12koa izan zen, Euskal Autonomia Erkidegoan, 1960tik 1978ra bitartean, motibazio politikoko indarkeria-egoeran izandako giza eskubideen urraketen ondorioz sufrimendu bidegabeak jasan zituzten biktimak aitortzekoa eta biktima horiei ordainak ematekoa. Lehenengo urrats horrek iraupen mugatua zuen, eta geroagoko legegintza-une baterako utzi zen biktimei laguntzeko politika hori luzatzeko lana.

Eusko Legebiltzarrak, 2015eko ekainaren 11n egindako bilkuran, Legez besteko 70/2015 Proposamena onartu zuen; horren bitartez, Eusko Jaurlaritzari eskatu zion botere-abusuak edo zilegi ez den indarkeria polizialak eragindako giza eskubideen urraketen ondoriozko biktimen errekonozimendu eta ordain politikei eusteko, hasiera-hasieratik adostasun soziala, politikoa eta instituzionala bilatuz.

Lege hau beste urrats bat da orduan hasitako bidean, eta 1978ko abenduaren 29tik aurrera gertatutako giza eskubideen urraketen biktimei arreta emateko borondatearen erakusle. Lege honen beharraren oinarrian dago, funtsean, data horretatik aurrera ez errekonozimendurik ez ordainik jaso ez duten giza eskubideen urraketa larrien biktimak daudela frogatu izana. Biktima horiek existitzen direnen heinean, gure betebeharrak etikoa eta demokratikoa da biktima horiek errekonozitzeko eta ordaina emateko tresna bat sortzea. Biktima horiek egon badaudela frogatu dute objektiboki giza eskubideen arloko nazioarteko erakundeek txostenek, hainbat eta hainbat kronika eta informaziok, eta akademikoek eta adituek gidatutako txosten ugari.

Ondorioz, orain arte ez errekonozimendurik ez ordainik jaso ez duten biktima horiek beraiek dira lege honen beharra justifikatzen dutenak; izan ere, lege hau estuki loturik dago zuzenbide estatuarekiko konpromiso demokratikoarekin eta horren oinarri diren printzipio, eskubide, askatasun eta bermeekin. Lege honek esan nahi du onartu egiten dela bidegabekeriak, gehiegikeriak eta legez kanpoko errepresio-ekintzak gauzatu direla terrorismoaren aurkako borrokaren testuinguruan eta borroka hori aitzakiatzat hartuta. Hori aitortzeak ez du zuzenbide estatua ahultzen, ezta bere erakundeak ere. Alderantziz; sendotu egiten ditu, marko demokratiko batean onartezinak diren jokabideen ondorioak konpontzeko nahia eta konpromisoa inplikatzeko baititu. Zuzenbide estatuaren balioa ez dago bere baitan akatsik edo legez kanpoko ekintzarik ez gertatzean, baizik eta horiek identifikatzeko, zuzentzeko eta, ahal den neurrian, horien ondorioak konpontzeko gaitasunean.

Politika publikoa izanik, lege honen bitartez, asmoa da balio eta printzipio demokratikoak sustatzea, 1978tik 1999ra bitartean izandako gertaerak eta egoerak ezagutaraziz eta denboraldi historiko horri lotuta dauden eta artxibategi publikoetan dauden dokumentuak ondo zaintzen direla bermatuz.

Lege honen asmoa da, halaber, bizikidetzaren normalizatzea eta iraganaren memoria kritikoa eraikitzen laguntzea. Euskal gizarteak bost hamarkadaz baino gehiagoz jasan ditu terrorismoa eta indarkeria. Hildako gehienak eta lesio gehienak ETAren adarrek eragin dituzte. Zorionez, terrorismoaren biktime horiei bereziki zuzenduriko legeak egin dira, eta horri esker, nahikoa errekonozimendu eta ordain jaso dute. Alabaina, biktime guztiak ez ditu ETAk eragin. Legez kanpoko errepresio-jarduerak ere egon dira, eta horrek hainbat biktime eragin ditu, batez ere hirurogeita hamarrekoko hamarkada bukaeran eta laurogeiko hamarkadan. Egun indarrean dauden legeek ez dituzte biktime horiek babesten. Hori dela eta, errekonozimendu hori beharrezkoa da bizikidetzaren normalizatzeko eta iraganaren memoria kritikoa eraikitzeko.

Azken batean, hau da lege honen helburua: Euskal Autonomia Erkidegoan 1978ko abenduaren 29 eta 1999ko abenduaren 31 bitartean giza eskubideen urraketa bat gertatu bada legez kontrako errepresio-egoera batean, giza eskubideen urraketa horien biktimek errekonozitzea eta haiei jasandako kaltea ordaintzea. Izan ere, biktimek gizalegez eta zuzen tratatu behar dira.

II

Lege honek 1978tik aurrera izandako biktimei eskaintzen dien babesa, momentuz, 1999. urtera arte luzatzen da, hainbat arrazoi direla eta. Lehenik eta behin, 1999. urtea baino lehenago gertatutako kasuak preskribatu egin dira, edo laster preskribatuko dira. Denbora tarte horrek aukera ematen du preskribatu egin direlako merezi zuten errekonozimendua eta ordaina jaso ez duten kasuei arreta emateko; horrela, ez da interferentziarik gertatuko oraindik ere justizia-epaitegien aurrera eraman eta legezko ekintzak har daitezkeen gaitan.

Bigarrenik, ekainaren 12ko 107/2012 Dekretuaren exekuzioaren bitartez bildutako esperientziak gomendatzen du biktimei arreta progresiboa ematea, politika publikoak esku-hartzeko denbora-tarteak ezarriz.

Hala eta guztiz ere, estaldura-aldia 1999ra mugatzeak ez du esan nahi gerora ez denik motibazio politikoko giza eskubideen urraketarik gertatu, eta egon litezkeen etorkizunean aztertu behar dira, ezinbestean, honako honen antzeko ekimenen bitartez.

III

Lege honen oinarrian dago, eta 107/2012 Dekretuari jarraipena emateko borondatearenean, giza eskubideen babesaren alorreko nazioarteko itunek eta akordioek –tartean, Nazio Batuen Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsalak, Nazio Batuen 1966ko Itunek zein Giza Eskubideak eta Oinarrizko Askatasunak Babesteko Europako Hitzarmenak– ezarritako doktrina, joan den mendean aurrerapen handia ekarri zuena pertsonaren funtsezko eskubide batzuen definizioan eta babesean. Eskubide horiek, funtsezkoak dira pertsona guztientzat, eta barne hartzen dituzte,

zalantzarik gabe, bizitzeko eskubidea, eta osotasun fisiko, psikologiko, moral eta sexuala izateko eskubidea. Eskubide horiek izaera ia absolutua dute, eta, egun, pertsonaren babesaren funtsezko edukiaren muintzat hartzen dira; oinarrizko zati komun demokratikoa osatzen dute, berenez, eta gure gizartearen babes-esparru eztabaidaekin eta intenporala.

lido berean, ezinbestekoa da oinarrizko eskubideei buruzko corpus juridikoa aipatzea; izan ere, Espainiako Konstituzioaren 10. 2 artikulua bidetik, Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsalaren eta Espainiak gai horien inguruan berretsi dituen nazioarteko itunen eta akordioen arabera interpretatu behar dira. Haien artean hauek nabarmendu behar dira: tortura eta bestelako tratu edo zigor krudel, apalesgarri eta ankerren aurkako hitzarmena, New Yorken 1984ko abenduaren 19an egin eta Espainian 1987ko abenduaren 19an berretsitakoa; pertsona guztiak desagerketa behartuen aurka babesteko nazioarteko hitzarmena, New Yorken 2006ko abenduaren 2an egin eta Espainian 2006ko abenduaren 20an berretsitakoa.

Oinarrizko eskubide horiek botere publikoen babesa jaso behar dute, Estrasburgoko Giza Eskubideen Europako Auzitegiaren doktrinaren esparruan; bereziki, pertsonen bizitzarako eta osotasunerako eskubidea babestearen inguruko jurisprudentziari dagokionez. Eta hori guztiori, *“Nazioarteko zuzenbide humanitarioaren urratze nabarmenen biktimek errekursoak jartzeko eta erreparazioa jasotzeko duten eskubideari buruzko oinarrizko printzipio eta irizpideetan”* oinarrituta. Nazio Batuen Batzar Nagusiak 2005eko abenduaren 16an onartutako 60/147 Ebazpenetik datoz printzipio horiek, eta, zalantzarik ez da justiziak, egiak eta erreparazioak osatutako tripodea ezartzen dutela; hots, oinarri horiek izan behar dituzte estatuak giza eskubideen urraketa larriei erantzuteko, biktimekiko arreta, prestazioak eta eskubideak taxutzean.

Oinarrizko giza eskubide horien urraketa larrien biktimezako arretaren gaineko nazioarteko estandarrak lotuta daude, oro har, Europako eskualde-mailako estandarrekin eta, zehazki, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2012ko urriaren 25eko 2012/29/EB Zuzentarauarekin. Delituen Biktimaren Estatutuari buruzko apirilaren 27ko 4/2015 Legeak garatu ondotik, horiek guztiek biktima guztientzako prestazioen eta eskubideen katalogoa osatzeko aukera ematen dute; nolana ere, beharizan bereziak dituzten biktima-kolektiboek arreta emateko araudi zehatzak ere eratu ahal izango dira horietatik kanpo.

Euskal Autonomia Erkidegoko legediari dagokionez, Autonomia Estatutuko 9. artikulua xedatzen du euskal herri-aginteez herritarren oinarrizko eskubide eta eginbeharren erabilera egokia zaindu eta bermatu behar dutela, eta bizi-baldintzak hobetzeko politikak bultzatu beharko dituztela. Botere publikoei dagokie, baita ere, baldintzak sortzera eta oztopoak desagerraraztera bideratutako neurriak hartzea, gizakien eta gizataldeen askatasuna eta berdintasuna zinezko eta benetako izan daitezten. Betebehar hori bat dator Espainiako Konstituzioaren 9. 2 artikuluan ezarritakoarekin, eta, beraz, pertsonaren eta, ondorioz, gure gizartearen babes- eta konpontze-esparru ezberrietan gabe intenporal bat gaitzen du. Hori oinarri, giza eskubideen urraketen biktimei laguntzeko politika Euskal Autonomia Elkarteari dagozkion eskumenen barne dago, zehazki, Gernikako Estatutuaren 10. 12 artikulua (Gizarte Laguntza), 10.18 artikulua (Osasuna) eta 10. 39 artikulua (Erkidegoaren Garapena) bitartez.

lido horretan, legeak zuzendu egin nahi ditu giza eskubideen urraketa larri eta bidegabe baten ondoriozko desberdintasunak; horretarako, kasu bakoitzari egokitutako

ikuspegi pertsonalizatu eta asistentzial bat eskaintzen du. Bestalde, komunitatearen garapen adiskidetzalea eta erreparatzailea sustatzera bideratuta dago, hainbat hamarkadatan zehar terrorismo-, indarkeria- eta eraso-ekintzak direla eta bizipen traumatikoa pairatu duen gizarte batean.

IV

Legeak, aurrekari duen 107/2012 Dekretuak bezala, errekonozimendu eta ordain-sistema bat ezartzen du, eta, gainera, biktimaren eta bere eskubideen definizioa garatzen du, edukiak legea aplikagarri den denbora-esparru berriari egokituta, eta kontuan hartuta aipatutako 107/2012 Dekretuaren Balioespen Batzordearen gomendioak eta esperientzia, eta Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiaren 267/2015 Epaiak ezarritako zuzentarauak. Biktimen ordainaren edukietan sakontzeko xedea ere badute aldaketok, lehenik kalte-ordaina jasotzea dagokielako, baina ez du izan behar urrats bakarra, giza eskubideen urraketa bidegabea aitortzeko bidean.

Horretarako, lege honek zazpi kapitulu, lau xedapen gehigarri eta bi azken xedapen ditu.

I. kapituluak legearen xedapen orokorrak artikulatzen ditu, xedea eta aplikazio-esparrua (bai geografikoa bai denborazkoa) identifikatzen ditu, eta biktimaren definizioa zehaztu eta onuradunak identifikatzen du.

II. kapituluak biktimei merezi duten errekonozimendua eta ordaina emateko jarduketaprintzipioak arautzen ditu, elkartasun eta azkartasun printzipioak oinarri hartuta, beste biktimizazio-prozesu batzuk ekidinez, erakundeen artean elkarlanean jokatzuz eta eskubideak bermatuz.

III. kapituluak errekonozimendua eta ordaina ditu ardatz, eta errekonozimendu publikoa, justizia eta egia izateko eskubideak jasotzen ditu, Euskal Autonomia Erkidegoaren eskumenekin bateragarriak diren heinean. Tratu txar larriak edo iraunkorrak ez diren lesioak jasan direla adierazten eta frogatzen bada, pertsona horri biktima izaera emango zaio, eta merezi duen errekonozimendua jasoko du, baina ez du konpentsazio ekonomikorik jasoko. Konpentsazio ekonomikoa zor zaienentzat baremazio-sistema bat ezarriko da, jasotako kalteen izaeraren arabera. Kapitulu honek osasun-laguntza integrala ere ordain-neurri gisa aintzat hartzen du.

IV. kapituluak hauek arautzen ditu: prozedura, prozedura izapidetzeko eta ebazteko eskumena duen organoa, eta abiarazte-, instrukzio- eta ebazpen-moduak. Izapidetzea Eusko Jaurlaritzan giza eskubideen arloan eskumena duen organoaren esku egongo da; instrukzioa Balioespen Batzordearen esku uzten du, eta prozeduraren ebazpena Eusko Jaurlaritzan giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiko edo Sailburuordetzako titularraren esku.

Prozedura honek ez du arauzko garapenik, eta 2 urteko epea ematen du eskaerak aurkezteko eta 2 urtekoa espedientearen ebazteko. Horrez gain, epe hori luzatzeko aukera ematen du, hori justifikatuko duen salbuespenezko egoera bat gertatuz gero. Horren guztiaren helburua da, batetik, eskaerak aurkezteko modua erraztea eta, ahal den heinean, eskaera gehiegi ez aurkeztea, eta, bestetik, eskaera horiek modu zorrotz eta ordenatuan aztertu ahal izatea; izan ere, kasu batzuetan, egoera konplexuak eta duela urte asko gertatutakoak aztertu beharko dira.

V. kapituluak Balioespen Batzordea sortzen du, eta haren osaera eta funtzionamendua arautzen du. Hain zuzen ere, Batzorde hori Auzitegi Medikuntzako Euskal Institutuak izendatutako hiru auzitegi-perituk eta legeak arautzen duen esparruko sei adituk osatuko dute; azken sei pertsona horietako hiru Eusko Jaurlaritzak izendatuko ditu, eta gainerako 3ak Eusko Legebiltzarrak. Batzorde horren funtzio nagusia bere aurrera iristen diren giza eskubideen urraketa kasuetan ageri diren kalteen, lesioen edota ondorioen balorazioa egitea izango da, baina ez ditu gertakarien inplikazio penalak aztertuko.

VI. kapituluak onuradunen betebeharrak zehazten ditu, eta horiek ez betetzeak dakartzan ondorioak deskribatzen ditu.

VII. kapituluak xede horretarako esleituko den hornidura arautzen du, Aurrekontu Legearen bitartez, bai eta horretarako onetsiko diren zuzkidura ekonomikoen beharrezko publizitatea ere.

Legeak lau xedapen gehigarri ditu; lehenengo biei esker posible da arauaren aplikazio atzeraeragina, alde batetik, bere garaian, ekainaren 12ko 107/2012 Dekretuak ezarritakoaren babesean, errekonozimendua jaso zuten pertsoneri; hala, aukera izango dute legeak aipatzen dituen osasun-prestazio berrien onuradun izateko. Beste alde batetik, aukera emango du 1960 eta 1978 bitartean izandako legez kontrako errepresio-egoeretan gertatutako giza eskubideen urraketak jasan dituzten biktimak errekonozitzeko, lege honek ezartzen dituen baldintza guztiak bete arren ekainaren 12ko 107/2012 Dekretuaren babesik ez duten kasuetan. Hirugarren xedapen gehigarriak baliaezintasunik gabeko lesio iraunkorrak direla-eta ematen diren kalte-ordaineri aplikatzen zaien arautegia ezartzen du. Laugarrenak Balioespen Batzordea eratzeke epea ezartzen du.

Bukatzeko, Azken Xedapenetako Lehenengoak baimena ematen dio giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiko edo Sailburuordetzako titularrari legea garatzeko eta exekutatzeke behar diren beste xedapen emateke; Azken Xedapenetako Bigarrenak, berriz, legea indarrean sartzeko den uneari egiten dio erreferentzia.

I. KAPITULUA

XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua.- Xedea.

Lege honen xedea da Euskal Autonomia Erkidegoan 1978ko abenduaren 29tik 1999ko abenduaren 31ra bitartean izandako legez kontrako errepresio-egoeraren batean giza eskubideen urraketak jasan dituzten biktimak errekonozitzeko eta, hala badagokio, ordaina emateko eskubideak eratzea, lege honetan aurreikusitako ondore eta irismenarekin.

2. artikulua.- Non aplikatuko den.

1.- Lege hau honako kasu honetan aplikatuko da: 1978ko abenduaren 29tik 1999ko abenduaren 31ra bitartean legez kontrako errepresio-egoera batean giza eskubideen urraketaren bat gertatu bada, Euskal Autonomia Erkidegoaren esparruan.

2.- Lege honen ondoreetarako, legez kontrako errepresio-egoera batean gertatutako giza eskubideen urraketatzat hartuko dira baldintza hauek betetzen dituztenak:

- a) Motibazio politikoko indarkeriaren testuinguruan gertatu izana.
- b) Legez kontrako errepresio-jarduketaren batean edo jarduketa batzuetan gertatu izana eta bertan funtzionario publikoek parte hartu izana, hala beren zereginen exekuzioaren baitan nola beren zereginen exekuziotik kanpo, edo norbanakoek parte hartu izana, hala taldean jardunez nola era isolatuan, bakarka eta kontrolatu gabe jardunez. Ez da beharrezkoa erruduntasun-lotura jakin bat egotea urraketatzat hartutako ekintza horietan.
- c) Giza eskubideak urratu izanaren ondorioz pertsonen bizitzari edo osotasun fisiko, psikiko, moral zein sexualari kalte egin izana.

3.- Legez kontrako errepresio egoera batean giza eskubideen urraketa egiaztatu ahal izango da gertaera horien errealitatea aitortzen dituen administrazio ebazpenaren edo ebazpen judizialaren bitartez, gertaera horiek alegatzen diren kalte edo eskubideekin kausazko lotura badute. Bestela, zuzenbidean onartzen den beste edozein frogabideren bitartez egiaztatu ahal izango da, aurretik prozesu judizial bat egon beharrik gabe.

4.- Lege honetan aurreikusitako legez kontrako errepresio-egoera batean gertatutako giza eskubideen urraketa Euskal Autonomia Erkidegoaren esparruan gertatu dela ulertuko da honako kasu hauetan:

- a) Gertakariak Euskal Autonomia Erkidegoaren lurraldean gertatu direnean.
- b) Gertakariak Euskal Autonomia Erkidegoaren lurraldetik kanpo gertatu arren, kalteak jasan dituen pertsona, une horretan, aipatu autonomia-erkidegoko udalerriren batean bizi bazen.
- c) Gertakariak Euskal Autonomia Erkidegoaren lurraldetik kanpo gertatu baziren eta kaltetutako pertsona une horretan Euskal Autonomia Erkidegotik kanpo helbideratuta bazegoen, baina lege honen aplikazioa eragin duten gertakariak gertatu aurretik gutxienez 15 urtez Euskal Autonomia Erkidegoko udalerriren batean bizia bazen.

5.- Lege honek aitortzen dituen eskubideak eta prestazioak legez kontrako errepresio-egoeraren batean giza eskubideen urraketak zuzenean jasan dituzten pertsonen esku egongo dira, baita haien senideen esku ere, kasu bakoitzean adierazitakoarekin bat etorritik.

6.- Inola ere ez dira kontuan hartuko kaltetutakoa indarkeriako jarduerak burutzen ari zeneko kasuak, nahiz eta heriotza edo lesioak indarkeria-ekintza hori saihestera edo horren aurka egitera zuzentzen ziren ekintzek eragin bazituzten ere.

3. artikulua- Pertsona onuradunak.

1.- Legez kontrako errepresio-jardueren ondorioz giza eskubideen urraketak jasan zituzten pertsona guztiak izango dira lege honetan aitortutako eskubide guztien zuzeneko onuradunak.

2.- Baldin eta norbaiten giza eskubideak urratu eta, urraketa horren ondorio zuzen modura, pertsona hori hil egin bada, honako hauek izan daitezke biktima-aitorpenaren onuradun, hurrenkera baztertzailan:

a) Hildakoaren ezkontidea, edo hildakoarekin antzeko afektibotasun-harreman batean bizi zirela egiaztatzen duten pertsonak. Baldin eta hildakoa jarraian bizi izan bazen lehenik ezkontidearekin eta ondoren antzeko afektibotasun-harreman bat egiaztatzen duen pertsona batekin edo batzuekin, kalte-ordaina proportzionalki banatuko da horien artean, kausatzailearekin bizi izan diren denborarekiko proportzio zuzenean.

b) Aurretik aipatutakoak egon ezean, jasotzaileak hauk izango dira: elkarren segidako hurrenkera baztertzailan: hildakoaren aita eta ama, bilobak, neba-arrebak eta aitona-amonak.

c) Aurretik aipatutakoa egon ezean, bizikidearen seme-alabak eta hildakoak familia harrera iraunkorrean zituen adingabeak, ekonomikoki haren mendean badaude.

3. a) letran aurrez ikusitakoa gertatzen den kasuetan, diru-laguntza erdibituko da, erdia ezkontidearentzat edo bizikidearentzat izango da, eta beste erdia seme-alabentzat (zatiak berdinak izan behar dira).

4. Ahaidetasun-harreman berdina duten pertsonak badaude, zenbateko osoa haien artean banatuko da, zati berdinetan.

5.- Baldin eta legez kontrako errepresio-jardueren ondorioz giza eskubideen urraketak jasan zituzten pertsona egintzen ondoren eta egintzenak ez diren beste arrazoi batzuegatik hiltzen bada, artikuluko 2. paragrafoan aipatutako pertsonak eskatu ahal izango dute biktima-aitorpena. Kasu horretan, giza eskubideen urraketan ondorioz lesio iraunkorrak gertatzen badira, lesio horretarako aurreikusitako kopuruaren % 65 ordainduko da, lege honen 10. 2 artikuluko a) paragrafoan heriotzetarako aurreikusitako kalte-ordainaren gehienezko mugarekin.

6.- 12. artikuluan aurreikusitako arreta psikologikoari dagokionez, artikuluko 2. paragrafoan aipatutako pertsonak izan daitezke onuradun, betiere lege honen babespean biktima-aitorpenari dagokion ebazpena eman bada aurretik.

II. KAPITULUA

JARDUTEKO PRINTZPIOAK

4. artikulua.- Jarduteko printzipioak.

1.- Euskal aginte publikoek. biktimikiko solidaritate-printzipioa oinarri hartuta, beharrezko neurriak hartuko dituzte honako hauek bermatzeko:

a) Zorroztasun, egiazkotasun eta koherentziarik ahalik eta handienarekin dokumentatzea, lege honek definitutako markoaren barruan, aurkeztutako kasuetan

egon daitezkeen giza eskubideen urraketak, eta aintzat hartzea kasuetan egon daitezkeen aniztasuna eta desberdintasunak.

b) Legez kontrako errepresio-egoeraren batean giza eskubideen urraketak jasan dituzten biktimek erakundeetan eta gizartean merezi duten errekonozimendua jaso dezaten sustatzea, eta haien ikusgarritasuna hobetzeko, ohorea berrezartzeko eta haiei ordain morala emateko neurriak sustatzea.

c) Benetako ordaina bermatzea; horretarako, beharrezko neurriak hartuko dira, ahal den neurrian, biktimek jasandako kalte fisikoak, psikikoak, moralak eta sexualak arintzeko, lege honetan aurreikusitako osasun-prestazioen eta konpentsazio ekonomikoen bitartez.

2.- Prozedurak printzipio hauen arabera bideratu eta ebatziko dira:

a) Biktimen aldeko tratuaeren printzipioa, izan dezaketen ahultasun- eta desberdintasun-egoera berezia kontuan hartuta, eta prozedurak berak prozesu traumatiko gehiagorik ez eragitea zainduz.

b) Bizkortasun printzipioa, biktimen eskubideak eta ordaina aitortzea inolako beharrik izan gabe zaildu edo luzatu dezaketen izapide formalak saihestuz. Zentzu horretan, ez zaio interesdunari agiririk aurkezteko eskatuko gertakari ezagunak edo egoerak frogatzeko, horien frogatzea administrazio eskudunaren artxiboetan edo aurrekarietan badago.

c) Erakundeen arteko elkarlanaren printzipioa; erakunde horiek, legezko epean eta eran, eskatzen zaizkien datu guztiak emango dituzte, eta gertakariak argitzeko zein espedienteak ebazteko beharrezkoa den elkarlana ahalbidetuko dute, hala agintariekin nola teknikariekin.

d) Beste pertsona batzuen eskubideen bermearen printzipioaren arabera, lege honen babesean izapidetzen diren administrazio espedienteetan hirugarren pertsonen pilaketak ezin die pertsona horien berme juridikoei eta konstituzionalei eragin edo kalterik ekarri; edonola ere, lege honen 7.b) artikuluan ezarritakoa aplikatu ahal izango da.

III. KAPITULUA

ERREKONNOZIMENDUA ETA ORDAINA

5. artikulua.- Biktima-aitorpena.

Lege honen ondoretarako, legez kontrako errepresio-egoeraren batean gertatutako giza eskubideen urraketan biktimak aitortzeak inplikatu du biktima izaera publikoki aitortzea. Botere publikoen eskumen-esparruak ahalbidetzen duen neurrian, botere publikoek sustatuko dituzte justiziarako eskubidea eta egia jakiteko eskubidea ahalbidetzen dituzten jarduketak. Gainera, lege honetan aurreikusitako kasutan, adierazpen horrek berekin ordainerako eskubidea ere ekarriko du, artikulua hauetan ezarritako baldintzetan

6. artikulua.-Aitorpen Publikorako Eskubidea.

Euskal botere publikoek neurri aktiboak bultzatuko dituzte, legez kontrako errepresio-egoeraren batean gertatutako giza eskubideen urraketen biktimak gogoratzen eta aitortzen direla ziurtatzeko, betiere biktimei erabateko errespetua adierazita eta haien duintasuna sustatuta ekintza, sinbolo eta antzeko bestelako baliabide egokiak erabiliz.

7. artikulua.- Justizia-eskubidea.

EAEko botere publikoek lankidetzan jardungo dute, beren ahalbide eta eskumenen neurrian, biktima guztiek justiziarako irispidea izan dezaten, honako ekintza hauen bidez:

a) Eskuragarri dauden baliabideen gaineko informazioa emango diete lege honetako 3. artikuluan aurreikusitako onuradunei, bai eta, hala dagokionean, komenigarri irizten dieten prozedura judizialak hastea ahalbidetzen duen informazioa ere.

b) Balioespen Batzordeak uste duenean espedientearen edukitik lege-jardueraren bat ondoriozta daitekeela, beharrezkoa denean, auzitegi eskudunei eta administrazio eskudunari jakinarazi beharko dio.

c) Halaber, lege honek aitortutako biktimen espedienteak, behinik behin, Memoria, Elkarbizitza eta Giza Eskubideen Institutura igorriko dira; hala, Institutuak, betiere datu pertsonalak babesteko legedia errespetatuz, bere eskumeneko politikak gauzatu ahal izango ditu.

8. artikulua.- Egia jakiteko eskubidea.

Euskal botere publikoak elkarlanean arituko dira giza eskubideen, memoriaren eta elkarbizitza demokratikoaren arloan diharduten Eusko Jaurlaritzako organoekin eta organismoekin, euren eskumenak baliatuz ahal dutena egin dezaten lege honetan aipatzen diren giza eskubideen urratzei buruz egia ezagutzen laguntzeko, honako ekintza hauen bidez:

a) Biktima guztiek gertatu zenari buruz egiaztatuta dagoena jakiteko duten eskubidearen alde egingo dute, eta, horretarako, edozein artxibo ofizialetara edo bestelako edozein informazio-iturritara iristeko erraztasunak emango dizkiete biktimei.

b) Biktimen identitatea behar bezala errespetatuta eta kasuen aniztasuna eta desberdintasunak aintzat hartuta, zabaldu egingo dituzte lege honetan aipatzen diren egitate-zerrendak: motibazio politikoko indarkeria-testuinguruan legez kontrako errepresio-egoeraren batean gertatutako eta Balioespen Batzordeak giza eskubideen urraketatzat jotakoak.

9. artikulua.- Ordaina jasotzeko eskubidea.

Giza eskubideen urraketak jasandako biktima izendatutako pertsonak, lege honek aurreikusitako kasuetan, ordaina jasotzeko eskubidea izango dute; horrek barne hartuko ditu konpentsazio ekonomiko bat eta, kasuan kasu, jasandako giza eskubideen urraketaren ondorioz pairatutako kalteak gainditzeko osasun-laguntza, beheko bi artikuluetan ezarritako araei jarraikiz.

10. artikulua.- Konpentsazio ekonomikoa.

1.- Lege honetan aurreikusitako araberako motibazio politikoko indarkeria-testuinguruan legez kontrako errepresio-egoeraren batean gertatutako giza eskubideen urraketen biktima-aitorpena jaso dutenek konpentsazioa jasotzeko eskubidea izango dute jasandako kalteengatik, artikulua honetan ezartzen diren arauen arabera.

2.- Eskubideen urraketek eragindako kalteen heinekoa da ordainaren zenbatekoa, honako baremo honen arabera:

- a) Heriotzagatik: 135.000 euro.
- b) Baliaezintasun handiagatik: 390.000 euro.
- c) Ezintasun iraunkor absolutuagatik: 95.000 euro.
- d) Ezintasun iraunkor osoagatik: 45.000 euro.
- e) Ezintasun iraunkor partzialagatik: 35.000 euro.
- f) Baliaezintasun gabeko lesio iraunkorregatik ordainaren zenbatekoa kalkulatzeko, hirurekin biderkatuko dira behin betikoak eta baliaezintasun gabekoak diren lesio, mutilazio eta deformazioen kalte-ordainei aplikatzeko zaien araudi orokorrean ezarritako zenbatekoak. Kontzeptu horri dagokion kopuruaren zenbateko osoak ezin izango du inolaz ere gainditu aurreko letran ezintasun iraunkor partzialerako adierazitako zenbatekoa, ezta zenbateko horretara iritsi ere.

3.- Tratu txar larriak zein iraunkorrak ez diren lesioak jasan dituzten pertsonak ez dute konpentsazio ekonomikorik jasoko, nahiz eta lege honek aurrez ikusten dituen gainerako ondoretarako biktima-aitorpena jasotzeko eskubidea izango duten.

4.- Konpentsazioa diru-emate bakarrean ordainduko da, betiere ordaina jasotzeko eskubidea aitortu ondoren.

5.- Heriotzagatik onartutako konpentsazioen kasuan, Administrazioa, onuradunetatik edozeini ordaindu ondoren, libre geratuko da konpentsazioa jasotzeko eskubidea duen beste edozeinekiko obligazioetatik, onuradunek beren artean zeinahi egintza abiarazten dutela ere.

11. artikulua.- Konpentsazio ekonomikoen bateragarritasunak.

Kompentsazio ekonomiko horiek bateragarriak dira gertakari berberengatik jaso diren edo biktimek jasotzeko eskubidea duten zenbatekoekin, ondarezko erantzukizun espedienteen markoan, Administrazioaren funtzionamendu ohikoa edo ezohikoa dela eta. Horrez gain, bateragarriak dira biktimek jaso duten edo jasotzeko eskubidea duten Memoria Historikoaren edo Terrorismoaren Biktimen esparruko legediaren markoko kalte-ordainekin, betiere zenbateko horiek lege honek aurreikusitako konpentsazio ekonomikoak baino txikiagoak badira. Kasu horretan, jasotako edo aitortutako zenbatekoen arteko aldea jasoko da, dagokion araudia eta lege honetan aurreikusitako zenbatekoa oinarri hartuta.

12. artikulua.- Osasun-laguntza.

1.- Legez kontrako errepresio-egoeraren batean giza eskubideak urratu zaizkielako kalte pertsonal fisiko edo psikofisikoak jasan dituztenek Euskal Osasun Sistemaren prestazioen zorroan dauden behar adina osasun-prestazio jaso ahal izango dute, ahalik eta hobekien berreskura dezaten kalte horiek eragin zituen egitatearen aurretik zuten osasun-egoera.

2.- Osasun-arreta Euskadiko osasun-sistemak dituen baliabideen bitartez emango da. Hala ere, gaixoaren beharrezkoak hala eskatzen badute eta tratamenduaren egokitasuna objektiboki justifikatuta badago, baina osasun-sare publikoan horretarako aukerarik ez badago, esparru horretatik kanpoko mediku-tratamenduak baimendu daitezke. Eusko Jaurlaritzan giza eskubideen arloan eskumenak dituen sailak ordainduko ditu aipatu tratamenduen kostuak, baita lagundutako pertsonari laguntzeak eragin ditzakeen gastuak ere.

3.- Administrazioak bere gain hartuko ditu protesiak jartzeagatik eragindako gastu guztiak, eta, aldizka protesietan hobekuntzak egin behar badira, horien gastua ere beretzat hartuko du, baita Euskadiko osasun-zerbitzu publikoak diagnostikatutako errehabilitazioak dakartzen gastuak ere. Diagnostikatu den baina osasun-babesaren sistema arruntak estaltzen ez duen guztia Eusko Jaurlaritzan osasunaren arloan eskumenak dituen sailak ordainduko du.

4.- Legez kontrako errepresio-egoeraren batean giza eskubideen urraketak jasan izanagatik pairatutako kalteak gainditzeko laguntza psikologikoa (laguntza psikosoziala eta psikopedagogikoa barne) eskainiko zaie 3. artikuluan aipatutako pertsona guztiei, betiere horretarako beharra dutela justifikatzen badute profesional publiko batek horretarako emandako ziurtagiri baten bitartez. Paragrafo honetan aipatzen den laguntza psikologikoa Euskadiko osasun-sistemaren parte diren bitarteko publikoen bidez emango da, eta, salbuespen kasuetan, objektiboki justifikatuta dagoenean, profesional pribatuen bidez emango da laguntza psikologikoa; bigarren kasu horretan, Eusko Jaurlaritzan giza eskubideen arloan eskumenak dituen sailak ordainduko du zerbitzu hori.

Kasu horietan, konpentsazio ekonomikoa hiru hilero ordainduko da, hiruhilekoa bukatu ondoren; horretarako, aurretik gastuen eta ordainsarien fakturak aurkeztu beharko dira (muga 3.500 eurokoa izango da pertsonako). Medikuek egindako diagnostikoak hala aginduz gero, emandako laguntza beste hainbeste handitu ahal izango da.

5.- Laguntza horrekin batera ezin izango da gisa bereko laguntzarik jaso beste administrazio publiko batzuen eskutik zergati berberengatik.

IV. KAPITULUA

PROZEDURA

13. artikulua.- Organo eskuduna.

Lege honetan jasotako eskubideen aitortzea egiteko prozedura Eusko Jaurlaritzako giza eskubideen arloko erakunde eskudunak tramitatuko du eta Eusko Jaurlaritzan arlo horretan eskumena duen Idazkaritza Nagusiko edo Sailburuordetzako titularrak ebatziko du. Izapide horrek bete egin beharko ditu administrazio-prozedurei buruzko xedapen orokorrak.

14. artikulua.- Abiaraztea.

1.-Interesdunek prozedura honetako izapide guztiak eskatzeko, kontsultatzeko edo gauzatzeko aurrez aurreko bitartekoak edo bitarteko elektronikoak erabili ahal izango dituzte.

2.- Prozedura lege honetako 12. artikuluan adierazitako pertsonak eskatu ostean abiaraziko da. Aurkeztea errazagoa izan dadin, giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiko edo Sailburuordetzako titularraren ebazpenak, eskariak aurkezteko epea zabalduko duenak, eskaera egiteko eredu normalizatua izango du.

3.- Pertsona kaltetua hil egin bada, eskaerarekin batera, heriotza-ziurtagiria aurkeztu beharko da, baita honako agiri hauek ere, hildakoaren eta eskatzailearen ahaidetasunaren arabera:

a) Legez banandu gabeko ezkontidea edo banatzeko edo ezkontza ezereztatzeko prozesuan ez dagoen ezkontidea bada, familia-liburuaren kopia edo ezkontzaren inskripzio-ziurtagiri literala, biktima hil ondoren Erregistro Zibilak emana; eta interesdunaren erantzukizunpeko adierazpena, zeinean adierazten duen ez dagoela banatzeko edo ezkontza ezereztatzeko prozesurik abian.

b) Eskatzailea hildakoarekin antzeko afektibotasun-harreman batean bizi izan zena baldin bada, harreman hori honako agiri hauetako baten bidez egiaztatu beharko da:

- Izatezko bikotea zirela egiaztatzen duen agiri publikoa.
- Elkarrekin seme-alabarik izanez gero, familia-liburuaren kopia edo jaiotza-agiri literalak, Erregistro Zibilak emanak, bai eta interesdunaren erantzukizunpeko adierazpena ere, zeinetan adierazten duen hildakoarekin bizi izan dela.
- Udalaren elkarbizitza-agiria edo heriotza gertatu aurreko bi urteetan elkarrekin bizi zirela egiaztatzeko notarioak emandako akta, eta horiekin batera ezkontidearen antzeko afektibotasun-harremana egiaztatzen duen edozein agiri. Balioespen Batzordeak baloratuko ditu agiri horiek.

c) Hildakoaren seme-alabak baldin badira, familia-liburuaren kopia edo jaiotza-agiri literalak aurkeztu beharko dira, Erregistro Zibilak emanak.

d) Eskatzaileak gurasoak, bilobak edo neba-arrebak baldin badira, kalte-ordainaren kausatzailearekin ahaidetasuna zutela erakusteko agiriak aurkeztu beharko dituzte: familia-liburuaren kopia, edo jaiotzako edo ezkontzako ziurtagiri literalak, Erregistro Zibilak emanak.

e) Onuradunen arteko lehentasuna zehazteko edo eskubide bera daukaten onuradunak dauden zehazteko, honen aurreko d) letran sartzen direnek beren eskaeran adierazi beharko dute ez daukatela kalte-ordaina jasotzeko eskubide handiagoa daukan inoren berririk, edo, eskubide bera izan dezaketen hartzaileen berri baldin badute, haien izen-abizenak eman beharko dituzte.

4.- Eskabidean, halaber, legez kontrako errepresio-jardueren ondorioz giza eskubideen urraketak zer-nola gertatu diren azaltzeko deskribapena ere aurkeztu behar da. Deskribapen horretan lege honen aplikazio-eremuan jasotako gertakari horren ezaugarriak azaldu behar dira. Gertakaria zuzenbideak onartzen duen edozein froga motaren bidez ziurtatu daiteke, eta, bereziki, lege honetan jasotzen den biktima izaera frogatzeko baliagarri jotzen den edozein txosten eta agiriren bidez;

5.- Legez kontrako errepresio-egoeraren batean gertatutako giza eskubideen urraketan biktima-aitorpena egiteko eskaerak Eusko Jaurlaritzan giza eskubideen arloko organo eskudunari igorriko zaizkio bi urteko epean, giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiko edo Sailburuordetzako titularraren ebazpena, eskariak

aurkezteko epea zabalduko duena, Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratzen den egunaren biharamunetik aurrera zenbatzen hasita.

6.- Eskaerekin batera giza eskubideen urraketa eta eragindako emaitza egoki baloratzea ahalbidetzen duten mediku-txosten eta -ziurtagiriak aurkeztu beharko dira.

15.- artikulua. Instrukzioa.

1.- Eskabidea bera eta aurkeztu beharreko dokumentazioa jasotakoan, giza eskubideen arloko organo eskudunak, espedientea tramitatu behar duenak, lege honetako V. kapituluaren araututako Balioespen Batzordera igorriko du, eta batzordeak agiriotan adierazitako egitate edo datuak benetakoak direla egiaztatzeko egin beharrekoa egingo du ofizioz.

2.- Edonola ere, beharrezkoa iruditzen bazaio, Balioespen Batzordeak aukeran izango du honako hauetakoren bat egiteko:

a) Eskatzaileari entzun, hark aurkeztu dituen agirien eta frogen gainean informazio osatzeko. Horretarako, dei egingo zaio eskatzaileari Eusko Jaurlaritzaren egoitzan edo lurralde-ordezkaritza edo bulegoren batean elkarrizketa bat egiteko, bere bizilekutik hurbilen dagoen egoitza zein den kontuan hartuta. Balioespen Batzordeko idazkari teknikoak elkarrizketa horren akta egingo du, eta, eskatzailea ados bada, ikus-entzunezko bitartekoez ere graba daiteke haren adierazpena.

b) Aurrekariak, datuak edo txostenak bildu, Eusko Jaurlaritzaren mendeko sail eta organismoetatik edota horiek jasota dauzkaten administrazio bereko erregistroetatik.

c) Espedienteak tramitatzeko beharrezkoak izan daitezkeen aurrekariak, datuak edo txostenak eskatu beste administrazio publiko, entitate edo organo pribatu nahiz publiko batzuei, betiere datu pertsonalen babesaren eta gardentasunaren arloan indarrean dagoen legeriak finkatzen dituen mugen barruan.

d) Txostenak edo lekukotzak eskatu lekukoei eta beste pertsona batzuei, baldin eta, egitateen zuzeneko edo zeharkako ezagutza dutelako edo gaian duten esperientziagatik edo trebetasun teknikoagatik, aurkeztutako eskaeraren gaineko informazio garrantzitsua eskaini badezakete; kasu horretan ere, lekukotzak grabatu ahalgo dira.

e) Beharrezko jotzen dituen urrats guztiak egin egitateak hobeki argitzeko eta aurkeztutako eskaera hobeki ebazteko.

3.- Lege honen 3. artikuluko 2. eta 3. paragrafoetan adierazitako pertsonetako batek edo batzuek aurkezten badute eskaera, eta Balioespen Batzordeak, bere betebeharrak direla eta, beste pertsona batzuek eskubide berak edo hobeak dituztela baldin badaki, pertsona horiei jakinarazi beharko zaie eskaera egin dela, prozeduran interesdun gisa aurkez daitezten.

4.- Balioespen Batzordearen helburuak betetzearekin zerikusia duten erakunde publiko eta pertsona pribatuek, egitateak argitzeko, nahitaez eman beharko diote eskatutako lankidetzaren Balioespen Batzordeari, lege honen babesean izapidetu diren espedienteen esparruan. Beraz, eskatzen dizkieten datu guztiak eta langile teknikoaren lankidetzaren emango dituzte, garaiz eta behar bezala; era berean, zitaziorik jasotzen badute, zuzenean edo baimendutako ordezkariaren bidez joango dira Balioespen Batzordera,

eskatu zaien informazioa zuzenean emateko. Balioespen Batzordeak, bere eskumenen barruan, beharrezkotzat jotzen dituen harremanak eduki ahal izango ditu edozein agintaritzarekin edo bertako agenteekin. Halaber, informazioa trukatu ahal izango du erakunde publiko zein pribatuekin, baita erakunde horien lankidetzaz ere.

5.- Balioespen Batzordeak jakiten badu auziren bat zabalik dagoela, espedientea ebazteaz arduratzen den organoak eten egingo du prozeduraren izapidetzea, auzibidea amaitu arte. Izapidetzea eten egingo da, era berean, jakiten bada administrazio-prozedura zehatzaileraren bat irekita dagoela, harik eta prozedura horiek administrazio-bidean irmoak izan arte.

6.- Espediente bakoitzean txosten tekniko bat egon beharko da, gutxienez Auzitegi Medikuntzako Euskal Institutuko eta Balioespen Balioespen Batzordeko bi auzitegi-perituk egindakoa; bertan, Batzordean esleituak dituzten funtzioen arabera, adieraziko dute alegatutako tratu txarra edo lesioa bat datorren egitate kausatzaileekin. Agintaritzak eskudunak emandako agiriaren bidez egiaztatutako baliaezintasun handien, ezintasun iraunkor partzialaren, osoaren edo erabatekoaren kasuan, bakoitzari dagokion txosten teknikoak adierazi beharko du zein lotura-maila dagoen egiaztatutako lesioen eta alegatutako egitateen artean, espediente bakoitzaren esparruan. Txostenak ondorioztatzen badu badagoela agintaritzak eskudunak emandako agiriaren bidez egiaztatu gabeko baliaezintasunaren edo ezintasun iraunkorraren maila jakin bat, Balioespen Batzordeak, egokitzen jotzen denean, zehaztuko du zein den maila hori lortzea ahalbidetzeko prozedura.

7.- Balioespen Batzordeari dagokio, eta ez beste inori, askatasunez eta ondo arrazoituta proposatzea eskaeren izapidetzea ez dadila onartu, bai eta onartutako eskaerak aztertzea eta arrazoituz erabakitzea biktima-izaera aitortzea edo aurkeztutako eskaerari uko egitea ere.

8.- Horretarako, Batzordeak espedienteko dokumentazioa eta froga-elementuak aztertuko ditu, eta osotasunean balioetsiko. Batzordeak txosten bat egingo du, arrazoitua, aurkeztutako eskaera bakoitzari buruz. Bertan, aztertu egingo du lege honen 2. 2. artikuluan xedatutako baldintzak betetzen diren ala ez; laburbildu egingo ditu biktimaren giza eskubideen urraketa eragin duten egitateak, bere ustez frogatuta daudenak; balorazio bat egingo du egitate horien eta egiaztatutako lesioen arteko kausa-harremanari buruz, oinarritzat hartu dituen froga-bideak zehaztuta; eta, ahala badagokio, proposatu egingo ditu lege honen ondorioetarako biktima-aitorpena eta egokitzen jotzen dituen neurri zuzentzaileak.

9.- Minusbaliotasun handiaren, ezintasun iraunkor partzial, oso edo absolutuaren, edo ezintasunik eragiten ez duten lesio iraunkorren arabera ordaindu beharko konpentsazio ekonomikoaren zenbatekoa zehaztearren, Batzordeak agintaritzak eskudun batek egindako ziurtagiria, halakorik badago, aplikatuko du irizpide erabakitzaileraren gisa. Ziurtagiri hori modulaturik egongo da egiaztatutako lesioen eta alegatutako egitateen arteko loturaren arabera, auzitegi-perituen aginduzko txosten teknikoekin jarraituz.

16. artikulua.- Ebazpena.

1.- Eusko Jaurlaritzan giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiko edo Sailburuordetzako titularrari jakinaraziko zaio Balioespen Batzordearen proposamena, eta hark dagokion ebazpena emango du aurkeztutako eskaerari buruz, eta, hala dagokionean, aitortu egingo dio biktima-izaera legez kontrako errepresio-

egoeraren batean giza eskubideen urraketak jasan dituen pertsonari eta, hala badagokio, zehaztu egingo du zein diren aitortza horretatik eratorritako eskubideak, edo baztertu zein ezetsi egingo du eskaera.

2.- Organo eskudunak ebatzi beharko du planteatutako eskaera, eta ebazpena jakinarazi beharko dio interesdunari gehienez ere hogeita lau hilabeteko epean, epe hori luzatzea arrazoitzen duten egoera berezietan izan ezik. Luzapena indarreko legediak ezartzen dituen mugetara egokituko da beti.

3.- Epe horretan ebazpenik izan ezean, eskaerak administrazioaren isilbidez ezetsitzat jo direla pentsatu beharko dute interesdunek.

V. KAPITULUA

BALIOESPEN BATZORDEA

17. artikulua.- Sorrera.

1.- Batzorde bat sortuko da, aurkeztutako eskaerak baloratzeko eta, lege honen babespean, honako hauek proposatzeko: eskaerak ez onartzea; hala dagokionean, biktima-aitorpena; edo, hala badagokio, neurri zuzentzaileak edo aurkeztutako eskaeraren ezespina.

2.- Giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiak edo Sailburuordetzak haren zereginetarako beharrezkoak diren baliabide materialak eta giza baliabideak jarri beharko ditu.

3.- Balioespen Batzordeko kideek bete egin beharko dituzte legezketasun, independentzia, konfidentzialtasun, lankidetzeta eta eraginkortasun printzipioak euren jardunean.

18.-artikulua.- Osaera eta osatzea.

1.- Honako hauek izango dira Balioespen Batzordeko kide:

a) Lege honek arautzea xede duen alorreko hiru aditu, giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiaren edo Sailburuordetzaren titularrak proposatuta. Titularrak haietako bat Balioespen Batzordeko buru izendatuko du.

b) Lege honek arautzea xede duen alorreko hiru aditu, Eusko Legebiltzarreko Giza Eskubideen eta Herritarren Eskaeren Batzordeko kideek proposatuta.

c) Auzitegi Medikuntzako Euskal Institutuko hiru auzitegi-peritu, Auzitegi Medikuntzako Euskal Institutuak proposatuta.

d) Batzordeko idazkari teknikoa Euskal Autonomia Erkidegoko administrazioiko langile batek (Zuzenbidean lizentziatutako teknikaria) izan beharko du, eta hizpidea izango du baina botorik ez. Giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiak edo Sailburuordetzak proposatuko du.

2.- Kide bakoitzaren eta idazkari teknikoaren titularra eta ordezkoa izendatuko dira.

3.- Interesdunen errekusatze-eskubidea bermatzeko, Balioespen Batzordeko kide titularren eta ordezkoen identitatea giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza

Nagusiko edo Sailburuordetzako titularraren ebazpenaren bidez argitaratuko da Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian.

4.- Hala erabakiz gero, Balioespen Batzordeak behar dituen peritu adituak deituko ditu, baldin eta haien deklarazioa beharrezkotzat jotzen bada lege honen xede diren bizitzaren, osotasun fisiko, psikiko, moral zein sexualaren urraketarik egon den egiaztatzeko. Peritu horiek egin beharreko balioespen-, analisi- eta azterketa-lanak Batzordeko Idazkaritza Teknikoak zuzenduko ditu.

19. artikulua.- Funtzionamendua.

1.- Batzordeak gutxienez hilean behin egingo du ohiko bilera, eta, lehenengo bileran, urteko bileren egutegia zehaztuko du. Salbuespenez, batzordeburuaren ekimenez bil daiteke Batzordea, edo bederatzi kideetatik bostek eskatzen dutenean; hartarako deialdia gutxienez bost egun lehenago egin beharko da. Edonola ere, legez osatuta geratzeko, kideen erdiak, gutxienez, egon beharko dute bileran, batzordeburua eta idazkari teknikoa barne.

2.- Bileran diren kideen botoen gehiengoz hartuko dira Batzordearen akordioak; botoetan berdinketa gertatuz gero, batzordeburuaren kalitateko botoak erabakiko du. Batzordeko kideek eska dezakete aktan jaso dadila akordioaren aurka eman dutela botoa, edo, aldeko botoa emanez gero, horren arrazoia jasotzeko. Era berean, kideren bat ez dagoenean ados gehiengoaren akordioarekin, idatziz azal dezake bere boto partikularra, akordioa onartu denetik bi eguneko epearen barruan, eta hura ere testu onartuari erantsiko zaio.

3.- Balioespen Batzordeko kideek Euskal Autonomia Erkidegoan ofizial diren bi hizkuntzetatik edozein erabili ahalko dute bileretan. Orobat, bermatuko da bileren deialdietan, gai-zerrendetan, aktetan eta Balioespen Batzordeak egiten dituen idazkietan Euskal Autonomia Erkidegoko bi hizkuntza ofizialak erabiliko direla.

4.- Balioespen Batzordeak bere funtzionamendu-arauak osatu ditzake, indarrean den araubide juridikoko legeriak kide anitzeko organoei buruz ezarritakoaren arabera.

5.- Batzordeak urteko memoria bat egin eta argitaratuko du. Bertan, egindako lanaren emaitzak, ikerketak, bildutako datuen ezaugarriak, aurkeztutako eskaerak eta jazotakoaren berri zehatz eta egiazkoa izaten lagunduko duen beste edozein datu azalduko ditu. Datu horiek guztiak sexuaren arabera bananduko ditu, eta emakumeen zein gizonen egoerak aztertuko ditu. Nolanahi ere, lana amaitzean, eskuratutako emaitzak orokorrean azalduko dituen azken memoria bat ere egingo du Balioespen Batzordeak.

6.- Administrazio Publikoko kide ez diren Balioespen Batzordea osatzen dutenek dietak jasotzeko eskubidea izango dute, egindako lanaren truke.

VI. KAPITULUA

ONURADUNEN BETEBEHARRAK

20. artikulua.- Onuradunen betebeharrak.

Pertsona onuradunek betebeharrak hauek dituzte:

- a) Aurkeztu dituen datuak eta agiriak egiaztatzen utzi beharko dio beti giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiari edo Sailburuordetzari, eta eskatzen zaion informazioa eman beharko dio hari, espedientea behar bezala kontrolatzeko eta osatzeko.
- b) Diru-laguntzei buruzko araudi orokorrak onuraduna izateko ezartzen dituen baldintzak betetzea, araudi horrek onuradunentzat ezartzen dituen betebeharrekin, biktima izaeraren adierazpenak berekin badakar lege honetan aurrez ikusitako konpentsazio ekonomikoa.
- c) Laguntza eman duen erakundeak egingo dituen egiaztapenen mende eta Kontrol Ekonomikoko Bulegoak egingo duen ikuskaritzaren mende jarri beharko du, Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorren kontura eskuratu diren laguntzei dagokienez; era berean, Herri Kontuen Euskal Epaitegiaren araudi bereziak aurreikusitako jarduketan mende ere jarri beharko du.

21. artikulua.- Baldintzak eta betekizunak ez betetzea.

Onuradunak ez baditu betetzen lege honetan jarritako baldintzak, edo datu faltsuak aurkezten baditu, biktima-aitorpena galduko du, eta, hala badagokio, aitortutako ordain edo prestazio ekonomikoa galduko du, prozesu hori abiarazteko espedientea izapidetu eta interesdunari hitz egiteko aukera eman ostean, eta, horren ondorioz, jasotako dirua Euskadiko Diruzaintza Nagusiari itzularaziko zaio; gainera, legez dagozkion interesak ere ezarriko zaizkio, kasu horretan egoki diren bestelako egintzak ere baztertu gabe. Hori guztia, betiere, 1991ko abenduaren 17ko 698/1991 Dekretuak eta 1997ko azaroaren 11ko 1/1997 Legegintza Dekretuak –Euskadiko Ogasun Nagusiaren antolaraueti buruzko Legearen testuategina onartzekoak– xedatzen dutenaren arabera.

VII. KAPITULUA

BALIABIDE EKONOMIKOAK

22. artikulua.- Baliabide ekonomikoak.

1.- Lege honetan aurreikusitako ordain ekonomikoak finantzatzeko, ekitaldi bakoitzerako Euskal Autonomia Erkidegoko Aurrekontu Orokorretan horretarako jarritako ordainketa-kredituak erabiliko dira. Eta horren ondoretarako, behar bezala zabalduko da horren berri Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian, giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiko edo Sailburuordetzako titularraren Ebazpena argitaratuta.

2.- Kopurua gaurkotu egin ahal izango da, baldin eta laguntza hauen sekzioko bestelako laguntza-programa batzuk bete ondoren aurrekontuan zenbateko erabilgarriak geratu badira, onar daitezkeen aurrekontu-aldaketen araubidearen bidez edo aplikatzekoak diren kreditu-loturen bidez ezartzekoak diren heinean.

3.- Urte batean horretarako bideratutako aurrekontu-zuzkidura bukatu dela-eta eskaeraren bati ezin bazaio erantzun, eskumena daukan organoak administrazio-ebazpena emango du, hurrengo ekitaldira igaro dadin eskaera.

4.- Deialdi honetarako jarritako dirua agortuko balitz edo gehituko balitz, bi kasuetan, behar bezala zabalduko da horren berri Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkari Ofizialean, giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiko edo Sailburuordetzako titularraren Ebazpena argitaratuta.

LEHENENGO XEDAPEN GEHIGARRIA.- Atzeraeraginezko aplikazioa, ekainaren 12ko 107/2012 Dekretuak aitortutako biktimei.

Euskal Autonomia Erkidegoan, 1960tik 1978ra bitartean, motibazio politikoko indarkeria-egoeran izandako giza eskubideen urraketen ondorioz sufrimendu bidegabeak jasan zituzten biktimak aitortzeko eta biktima horiei ordainak emateko ekainaren 12ko 107/2012 Dekretuan xedatutakoaren arabera, aitortza eta, hala balegokio, ordain ekonomikoa jaso dutenek lege honen 12. artikuluan araututako osasun-laguntza eskatu ahalko dute.

BIGARREN XEDAPEN GEHIGARRIA.- Atzeraeraginezko aplikazioa, ekainaren 12ko 107/2012 Dekretuak aitortu gabeko biktimei.

Lege hau atzeraeraginez eta salbuespen gisa betearaziko da 1960. urtera arte, lege honen 2. 2. artikuluan ezarritako baldintzak bete baina ekainaren 12ko 107/2012 Dekretuak babestu ez zituen giza eskubideen urraketen biktimak aitortzeko.

HIRUGARREN XEDAPEN GEHIGARRIA.- Baliaezintasunik gabeko lesio iraunkorreatatik ordainak aplikatzeko zaien indarreko araudia.

Lege honen 10.2.f) artikuluan jasotako baliaezintasunik gabeko lesio iraunkorreatatik ordainak zehazteko, urtarrilaren 28ko ESS/66/2013 Agindua aplikatuko da, indarrean sartu bezain laster. Agindu horren bidez eguneratu ziren behin betikoak eta baliaezintasunik gabekoak diren lesio, mutilazio eta deformazioen kalte-ordainak aplikatzeko zaien indarreko araudiaren oroharreko zenbatekoak.

LAUGARREN XEDAPEN GEHIGARRIA.- Balioespen Batzordearen eraketa

Balioespen Batzordea presidentek eskatuta eratuko da, gehienez, hilabeteko epean, batzordea osatzen duten pertsonen identitatearen ebazpena Euskal Herriko Aldizkari Ofizialean argitaratu eta hurrengo egunetik zenbatuta.

AZKEN XEDAPEN ETATIK LEHENA.- Legea betetzea.

Lege hau garatzeko eta betetzeko behar adina ebazpen emateko baimena ematen zaio giza eskubideen arloan eskumena duen Idazkaritza Nagusiko edo Sailburuordetzako titularrari.

AZKEN XEDAPENETATIK BIGARRENA.- Indarrean jartzea.

Lege hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratu eta hurrengo egunean jarriko da indarrean.
